

Monitoringrapport van de begroting 2018

Oktober 2018

0. Samenvatting

Tabel 1. Het monitoringresultaat in een oogopslag

In mio euro // HRF	1BA 2018	Okt	Delta BA	%
Ontvangsten (+)	42.625,4	42.747,0	121,6	0,3%
Uitgaven (-)	44.160,8	44.192,0	31,2	0,1%
ESR Correcties (+)	321,9	369,6	47,6	14,8%
VS	-1.213,5	-1.075,4	138,1	
Correcties voor aftoetsing begrotingdoelstelling	1.218,2	1.108,7	-109,5	
VS NA CORRECTIES voor aftoetsing begrotingsdoelstelling	4,7	33,2	28,6	

Het voorliggende monitoringrapport is gebaseerd op waarnemingen tot en met september 2018, aangevuld met prognoses voor het laatste trimester van 2018.

De opcentiemen op de personenbelasting worden berekend volgens de definitie van de HRF¹². Hiervan vertrekend wordt het overschot (incl. correcties van 1.005,1 miljoen euro voor de negatieve afrekening met betrekking tot de middelen uit de Bijzondere Financieringswet, 8,3 miljoen euro voor de bouwkost Oosterweelverbinding linkeroever en 95,3 miljoen euro voor de schuldovername van de gemeenten)³ door het monitoringcomité geraamd op 33,2 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018 houdt dit resultaat een positieve afwijking in 28,6 miljoen euro. Deze afwijking is in grote lijnen de resultante van een meevaller aan ontvangstenzijde (netto-opcentiemen) en een aantal tegenvallers aan uitgavenzijde (de uitbetaling van de gewestwaarborg voor het Arkimedesfonds I in vereffening (45,5 miljoen euro) en de oplopende inflatie waardoor de spilindex een maand sneller werd overschreden dan verwacht (40,3 miljoen euro)).

Het monitoringrapport van oktober betreft een indicatieve raming die nog een aantal onzekerheden bevat. Over een beperkt aantal ontvangsten en enkele grote uitgavenrubrieken is ten opzichte van de begrotingsaanpassing nog geen nieuwe informatie beschikbaar. Het verleden heeft geleerd dat substantiële afwijkingen nog mogelijk zijn⁴.

¹ HRF-definitie: zie paragraaf 1.2.

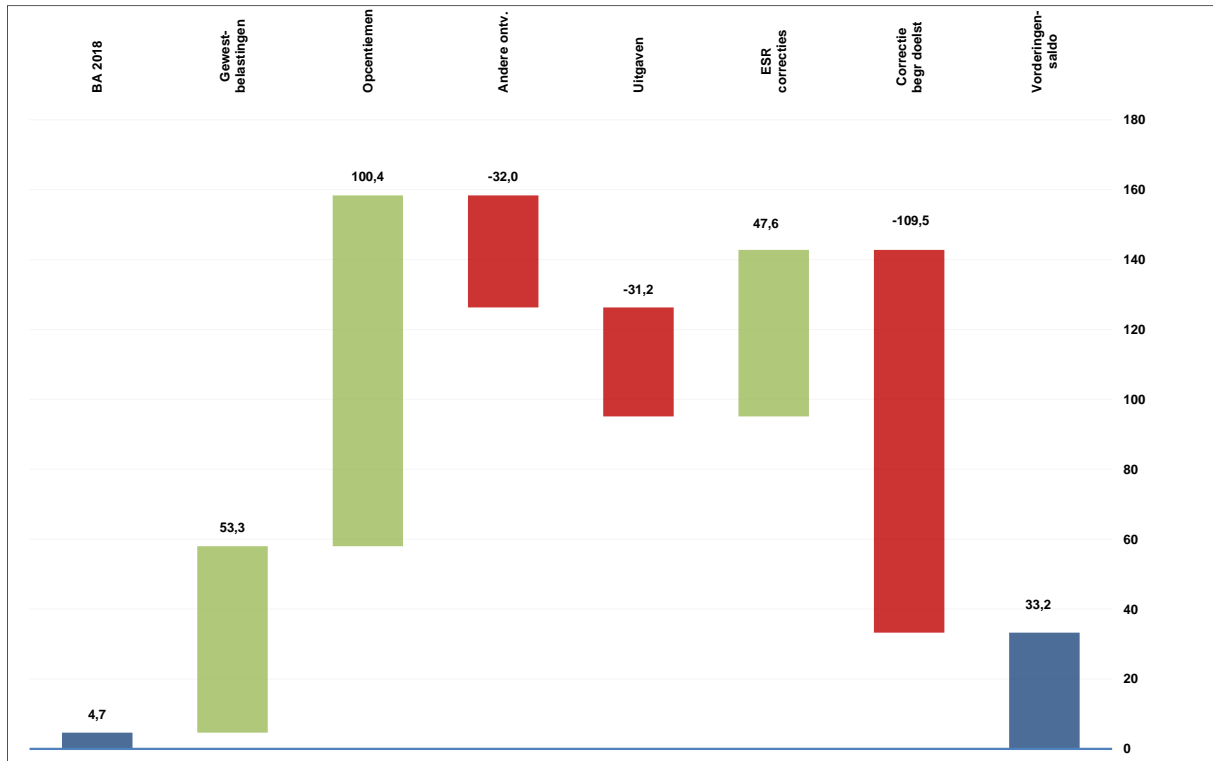
² De HRF-definitie voor de bepaling van de inkomsten uit opcentiemen wordt door de HRF gebruikt voor de aftoetsing en beoordeling van het begrotingsresultaat.

³ <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1393273>, blz 72

⁴ Die afwijkingen waren in het verleden overwegend positief voor het vorderingensaldo.

Grafiek 1 visualiseert op hoofdlijnen de afwijkingen met de begrotingsaanpassing. Secties 1 tot en met 3 bespreken die afwijkingen in detail.

Grafiek 1. Verschillenanalyse op hoofdlijnen tov BA 2018

1. Ontvangsten

Tabel 2. Globaal overzicht ontvangsten (HRF)

In mio euro // HRF	1BA 2018	Okt	Delta BA	%
<i>Gewestbelastingen</i>	6.556,6	6.609,9	53,3	0,81%
<i>Opcentiemen (HRF)</i>	7.604,7	7.705,1	100,4	1,32%
<i>Gew&Gem middelen BFW</i>	23.868,4	23.868,4	0,0	0,00%
<i>Specifieke dotaties</i>	118,4	118,4	0,0	0,03%
<i>Andere</i>	705,1	688,1	-17,0	-2,41%
Ontv. Alg. Begroting	38.853,2	38.989,9	136,7	0,35%
Ontv. DAB	315,2	310,3	-4,9	-1,54%
Ontv. RP	3.457,1	3.446,8	-10,2	-0,30%
Totaal Ontvangsten	42.625,4	42.747,0	121,6	0,29%

1.1. Gewestbelastingen (+53,3 miljoen t.o.v. BA 2018)

Tabel 3. Overzicht gewestbelastingen

(in mio euro)	2017	BA2018	2018 prognose okt	Delta BA18	%
Spelen en weddenschappen	41,1	44,4	45,6	1,3	2,9%
Automatische ontspanningstoestellen	25,5	26,3	23,6	-2,7	-10,2%
Openingsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
Verkooprecht en verdeelrecht	2.394,9	2.432,9	2.449,2	16,3	0,7%
Recht op hypotheekvestiging	161,6	156,5	157,8	1,4	0,9%
Schenkbelasting	402,1	388,7	349,6	-39,1	-10,1%
Registratierechten fiscale regularisaties	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0%
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.443,8	1.432,7	1.495,8	63,1	4,4%
Erfbelasting fiscale regularisaties	10,0	75,0	75,0	0,0	0,0%
Onroerende voorheffing	105,0	210,7	210,7	0,0	0,0%
Verkeersbelasting	1.068,0	1.097,4	1.086,8	-10,6	-1,0%
Belasting op de inverkeerstelling	244,0	247,8	260,5	12,7	5,1%
Eurovignet (Vlabel)	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0%
Kilometerheffing	430,4	444,3	455,2	11,0	2,5%
Totaal	6.321,0	6.556,6	6.609,9	53,3	0,8%

- Spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen

De prognoses 2018 van de ESR-ontvangsten uit spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen werden bekomen door het gemiddelde te nemen van de federale ramingen en de Vlaamse ramingen. Voor automatische ontspanningstoestellen wijkt de federale raming (26,2 miljoen) sterk af van de conservatievere Vlaamse raming (20,9 miljoen).

- Verkooprecht en verdeelrecht

De prognose 2018 van de ESR-ontvangsten uit het verkooprecht en verdeelrecht ligt 16,3 miljoen euro boven het niveau van de begrotingsaanpassing 2018. In die prognose wordt voor het verkooprecht onderliggend rekening gehouden met een groei van het volume gelijk aan het BBP (+1,5%). Het gemiddelde recht evolueert in functie van de CPI (+2%).

- Recht op hypotheekvestiging

De prognose 2018 van de ESR-ontvangsten uit het recht op hypotheekvestiging ligt in lijn met de raming van de begrotingsaanpassing 2018 (+1,4 miljoen euro).

- Schenkbelasting

De prognose 2018 van de ESR-ontvangsten uit schenkbelastingen ligt 39,1 miljoen euro lager dan geraamd bij de begrotingsaanpassing 2018. Zowel de ontvangsten uit roerende als onroerende schenkingen liggen lager dan verwacht. Bij onroerende schenkingen is de daling meer uitgesproken. Vermoedelijk speelt de hervorming van het federale erfrecht een rol omdat mensen hebben afgewacht hoe die hervorming er precies uit ging zien. Daarom wordt verwacht dat de terugval in het aantal schenkingen tijdelijk is.

- Erfbelasting

De prognose van de ontvangsten uit de erfbelasting ligt 63,1 miljoen euro boven het niveau van de begrotingsaanpassing 2018. De ontvangsten uit nalatenschappen 2017 vallen een stuk hoger uit dan geraamd bij de begrotingsaanpassing 2018.

Voor de ontvangsten uit de fiscale regularisatie wordt het in de begrotingsaanpassing opgenomen bedrag behouden als prognose, weliswaar met de opmerking dat deze ontvangsten een aandachtspunt vormen. Er werden tot op heden⁵ 128 dossiers ontvangen. De te betalen regularisatieheffing voor die dossiers wordt geraamd op 36,5 miljoen euro. Hiervan werd 10,1 miljoen euro reeds aangerekend op begrotingsjaar 2017. Verwacht wordt dat de instroom aan dossiers in het laatste kwartaal aanzienlijk hoger zal liggen (verdere implementatie CRS⁶ en start UBO-register⁷). Indien dit niet het geval is zal de begrote ontvangst niet gerealiseerd worden. Daarnaast is het ook mogelijk dat de dossiers eerder tegen het jaareinde ingediend worden, waardoor ze, gelet op de tijd die nodig is om ze te behandelen, zullen resulteren in ontvangsten voor begrotingsjaar 2019 in plaats van 2018.

- Onroerende voorheffing

Er zijn momenteel geen elementen die aanleiding geven tot een aanpassing van de raming van de begrotingsaanpassing 2018 voor de onroerende voorheffing. In mei werd gestart met het verzenden van de kohieren voor aanslagjaar 2018. Dat is één maand vroeger dan voor aanslagjaar 2017 en 3 maanden vroeger dan aanslagjaar 2016.

⁵ 15 oktober 2018

⁶ <https://deknudtnelis.be/buitenlandse-rekeningen-na-de-zomer-volledig-transparant-voor-de-fiscus-wat-zijn-de-gevolgen/>

⁷ <https://moneytalk.knack.be/geld-en-beurs/belastingen/het-ubo-register-de-databank-waar-rijken-bang-van-zijn/article-normal-1187951.html>

- Verkeersbelasting

De prognose 2018 van de ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting ligt 10,6 miljoen euro onder het niveau van de begrotingsaanpassing 2018. Bij de begrotingsaanpassing werd rekening gehouden met een volume effect van 2%. De verwachting is dat het volume effect beperkt zal blijven tot 1%.

- Belasting op de inverkeerstelling

De prognose 2018 van de ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling ligt 12,7 miljoen euro boven het niveau van de begrotingsaanpassing. Die extra ontvangsten zijn hoofdzakelijk het gevolg van een prijseffect. De veronderstelling bij de begrotingsaanpassing was dat de stijging van de CO2-correctiefactor het effect van de vergroening (lagere CO2 uitstoot) door technologische vooruitgang zou neutraliseren. Nu blijkt dat deze vooruitgang minder sterk doorzet in het wagenpark waardoor er een uitgesproken positief prijseffect is. Daarnaast laat het effect van de nieuwe Europese homologatiecyclus in voege sinds 1 september 2017 zich ook voelen, gezien de NEDC 2.0 waarden iets hoger liggen dan de klassieke NEDC 1.0.

- Kilometerheffing

De prognose voor de ontvangsten kilometerheffing ligt 11 miljoen euro hoger dan voorzien bij de begrotingsaanpassing. Er werd bij de begrotingsaanpassing enkel rekening gehouden met de indexering en een volume-effect. Er speelt evenwel ook een prijseffect. Enerzijds is er een negatief prijseffect omwille van het stijgend aandeel van de euro 6 norm vrachtwagens ten opzichte van de andere brandstofklassen⁸. Anderzijds werden de tarieven voor euro 5 norm vrachtwagens op 1 januari 2018 verhoogd. De positieve impact van de tariefverhoging weegt zwaarder door dan de negatieve impact van het groter aandeel euro 6 norm vrachtwagens. Daarnaast vallen ook de ontvangsten uit boetes hoger uit dan geraamd bij de begrotingsaanpassing.

⁸ Euro 6 norm vrachtwagens betalen het laagste tarief.

1.2. Opcentiemen (HRF: +100,4 miljoen t.o.v. BA 2018)

De **Hoge Raad voor Financiën** hanteert een specifieke invalshoek om de aanrekenbare ontvangsten te bepalen. De HRF hanteert een nominale definitie van de netto-opcentiemen (= bruto-opcentiemen verminderd met fiscale uitgaven). Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar T bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar T ontvangen tijdens het jaar T;
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met december van het jaar T;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar T+1;
4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de eerder aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen (maandelijkse afrekeningen).

Specifiek met betrekking tot de kasmatische afrekeningen dient er volgens het INR in de HRF-benadering te worden vertrokken van de voorfinancieringen tot en met december T aangevuld met de ontvangen bedragen tot en met februari T+1. De prognose volgens de HRF-definitie wordt niet (rechtstreeks) beïnvloed door het inkohieringsritme van de FOD Financiën en etaleert hierdoor een stabielere trend.

Het voorliggende monitoringrapport is gebaseerd op de effectieve uitvoeringscijfers van de voorfinancieringen en de ontvangen bedragen tot en met augustus 2018 (cijfers gerapporteerd door de FOD Financiën), aangevuld met maandprognoses tot en met februari AJ+4. Onder toepassing van de HRF-definitie kunnen de netto-opcentiemen 2018 op 5.872,2 miljoen euro geraamd worden.

Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018 is er een meerontvangst van 100,4 miljoen euro. Zie tabel 5. Hierbij dient vermeld dat in het voorliggende monitoringrapport de uitvoering van de fiscale uitgaven op 100% wordt geplaatst en de overrealisatie van de netto-opcentiemen bijgevolg volledig langs ontvangstenzijde wordt gerapporteerd. De verwachte meerontvangst wordt verklaard doordat voor het aanslagjaar 2017 de verwachte netto-opcentiemen substantieel hoger worden gemonitord dan geraamd bij de federale begrotingscontrole (2017 en) 2018, waardoor er in 2018 een substantieel hogere afrekening wordt verwacht (in totaal 167,8 miljoen euro).

Tabel 4. HRF definitie netto-opcentiemen (in euro)

HRF definitie van netto opcentiemen = voorfinanciering tem december + ontvangen bedragen tem februari (euro)	In 2015	In 2016	In 2017	In 2018
M.b.t. AJ 2015	voorschotten (twaalfden) (aan 100%)	vanaf september 2016: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
	5.601.138.495,34	222.804.647,85	23.736.447,41	4.197.478,07
M.b.t. AJ 2016		voorschotten (twaalfden) (aan 98,72%)	vanaf september 2017: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
		5.687.406.141,77	179.993.803,53	23.679.713,36
M.b.t. AJ 2017			voorschotten (twaalfden) (aan 98,72%)	vanaf september 2018: maandelijkse afrekeningen (met staart)
			5.735.015.627,06	167.830.738,34
M.b.t. AJ 2018				voorschotten (twaalfden) (aan 99,17%)
				5.676.471.071,18
TOTAAL	5.601.138.495,34	5.910.210.789,62	5.938.745.878,00	5.872.179.000,95

Tabel 5. Bruto-opcentiemen, fiscale uitgaven en netto-opcentiemen (in euro)

HRF	Kredietsoort	Begroting (HRF)	Uitvoering HRF	BGU - BGA
Bruto opcentiemen	AO	7.604.701.000,00	7.705.070.000,95	100.369.000,95
Fiscale uitgaven Woon (99,17%)	VAK	1.647.245.000,00	1.647.245.000,00	0,00
	VEK	1.647.245.000,00	1.647.245.000,00	0,00
Fiscale uitgaven Werk (99,17%)	VAK	181.084.000,00	181.084.000,00	0,00
	VEK	181.084.000,00	181.084.000,00	0,00
Fiscale uitgaven Win win (99,17%)	VAK	4.562.000,00	4.562.000,00	0,00
	VEK	4.562.000,00	4.562.000,00	0,00
Netto-opcentiemen		5.771.810.000,00	5.872.179.000,95	100.369.000,95

1.3. Middelen BFW (+0,0 miljoen t.o.v. BA 2018)

De uitvoering van de middelen uit de bijzondere financieringswet wordt in de voorliggende monitoringoefening op het niveau van de begrotingsaanpassing 2018 gehandhaafd, behalve voor de dotatie dode hand waar er een kleine overrealisatie kan gerapporteerd worden (+38 duizend euro).

1.4. Andere ontvangsten (-17,0 miljoen t.o.v. BA 2018)

De overige ontvangsten op de algemene middelenbegroting vallen ongeveer 17,0 miljoen euro lager uit dan begroot.

Met betrekking tot de terugvorderingen inzake dienstencheques worden er in 2018 geen ontvangsten verwacht (-1,0 miljoen euro). De ontvangsten inzake het waarborgbeheer worden 2,7 miljoen euro hoger ingeschat. Ook de ontvangsten van het Klimaatfonds worden hoger ingeschat, 10,0 miljoen ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018.

De ontvangsten uit verkeersboetes en uit afdrachten worden lager ingeschat dan begroot, respectievelijk -22,1 en -7,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018.

Voor de overige andere ontvangsten van de algemene ontvangstenbegroting wordt in deze monitoringoefening het begrote cijfer gehandhaafd.

1.5. Ontvangsten DAB's en rechtspersonen (-15,1 miljoen t.o.v. BA 2018)

De ontvangsten van de DAB's en de rechtspersonen worden overgenomen uit de aangeleverde monitoringcijfers en vertonen een negatieve afwijking t.o.v. de begrotingsaanpassing 2018 ten belope van 15,1 miljoen euro.

De ESR-ontvangsten van de DAB's blijven 4,9 miljoen onder het cijfer van de begrotingsaanpassing 2018. De belangrijkste afwijking ten opzichte van de begroting situeert zich bij het Mina-fonds (-3,8 miljoen), in het bijzonder bij de uitvoering van het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De ontvangsten van de DAB Catering en Schoonmaak blijven 1,1 miljoen euro onder de raming van de begrotingsaanpassing 2018. Dit wordt gecompenseerd door de uitgaven met eenzelfde bedrag te temperen.

De ESR-ontvangsten van de rechtspersonen blijven 10,2 miljoen onder het cijfer van de begrotingsaanpassing 2018. De belangrijkste afwijkingen situeren zich bij VIB (+6,7 miljoen), VITO (-1,5 miljoen), VLIR (-8,2 miljoen), VSB (+6,4 miljoen), K&G (-2,3 miljoen), VAPH (+3,4 miljoen), VRT (+4,4 miljoen), VDAB (-14,4 miljoen), De Vlaamse Waterweg (-13,8 miljoen), TLH (+3,0 miljoen), De Lijn (+4,6 miljoen), OVAM (+1,7 miljoen) en VLM (-4,3 miljoen).

2. Uitgaven

Tabel 6. Globaal overzicht uitgaven

In mio euro	1BA 2018	Okt	Delta BA	%
<i>buffer onverwachte gebeurtenissen</i>	147,0	55,6	-91,4	-62,2%
<i>indexprovisie</i>	100,5	88,0	-12,5	-12,4%
<i>loonmodel Onderwijs</i>	7.820,8	7.820,8	0,0	0,0%
<i>Kinderbijslag (incl beheersenvolp)</i>	3.641,3	3.674,8	33,5	0,9%
<i>WZC incl. sociaal akkoord</i>	2.073,6	2.044,0	-29,6	-1,4%
<i>Doelgroepkorting jongeren</i>	195,7	147,9	-47,8	-24,4%
<i>Dienstencheques</i>	1.172,6	1.168,4	-4,1	-0,4%
<i>Renovatiepremie</i>	86,0	66,0	-20,0	-23,3%
<i>Andere</i>	13.515,5	13.256,3	-259,1	-1,9%
Uitg. Alg. Begroting	28.752,9	28.321,8	-431,1	-1,5%
<i>VIF</i>	768,2	762,9	-5,3	-0,7%
<i>Mina</i>	344,7	339,0	-5,7	-1,7%
<i>Correctie MC</i>		-25,0	-25,0	0,0%
<i>Andere</i>	216,3	221,7	5,4	2,5%
Uitg. DAB	1.329,2	1.298,5	-30,7	-2,3%
<i>VDAB</i>	865,7	812,3	-53,4	-6,2%
<i>Hermes</i>	526,2	479,3	-46,9	-8,9%
<i>Agion</i>	326,7	335,6	8,9	2,7%
<i>BAM</i>	169,4	93,1	-76,4	-45,1%
<i>De Vlaamse Waterweg</i>	408,3	409,6	1,2	0,3%
<i>VVM-De Lijn</i>	1.260,5	1.215,9	-44,6	-3,5%
<i>U&HS</i>	3.469,7	3.469,7	0,0	0,0%
<i>Andere</i>	7.943,4	7.931,4	-11,9	-0,2%
<i>Correctie MC</i>		-25,0	-25,0	0,0%
Uitg. RP	14.969,9	14.721,8	-248,1	-1,7%
Onderbenutting Universiteiten en Hogescholen	-150,0	-150,0	0,0	0,0%
Onderbenutting	-741,1		741,1	
Totaal Uitgaven	44.160,8	44.192,0	31,2	0,1%

2.1. Algemene uitgavenbegroting

Op de algemene uitgavenbegroting hebben we zes noemenswaardige afwijkingen:

- Op de buffer voor onverwachte gebeurtenissen van 147 miljoen euro die bij de begrotingsaanpassing 2018 werd aangelegd, gaan we uit van een aanwending van 55,6 miljoen euro : 45,5 miljoen euro voor de uitbetaling van de gewestwaarborg voor het Arkimedesfonds I in vereffening, 6,9 miljoen euro voor een versnelde afrekening van de inschrijvingsgelden en werkingsmiddelen voor de centra voor volwassenenonderwijs (CVO), 2,6 miljoen euro voor bijkomende inburgeringstrajecten in het kader van de asielcrisis en 0,6 miljoen euro voor de Zomeropera Alden Biesen, het stads-festival Tongeren en de Concert Olympique;
- In augustus 2018 heeft er een overschrijding van de spilindex plaats gevonden. Dit is een maand vroeger dan verwacht ten tijde van de neerlegging van de eerste begrotingsaanpassing 2018 in het Vlaams Parlement. Deze hogere inflatie resulteert in een overaanwending op de indexprovisie van 40,3 miljoen euro. De ramingen van de apparaatskredieten alsook de ramingen voor de Kinderbijslag*, dienstencheques*, De Lijn, K&G, VAPH,.. houden reeds rekening met deze overschrijding van de spilindex waardoor we voor de indexprovisie per saldo uitgaan van een netto-nderaanwending van 12,5 miljoen euro ;
- De overaanwending bij de Kinderbijslag is voor 23,6 miljoen euro te wijten aan de indexering. De effectieve overbenutting is het gevolg van de evaluatie van de eerste fiscale flux van 2015. Hiervoor moesten gezinnen zelf een toeslag aanvragen en daarbij hun inkomen rapporteren. Deze gezinnen worden nu automatisch gedetecteerd en voor 2015 geregulariseerd met een stijging van de uitgaven tot gevolg. Eveneens is er een stijging van de gewaarborgde gezinsbijslag vastgesteld, voor Vlaanderen en Wallonië ;
- Bij de woonzorgcentra werd het gemiddelde⁹ genomen van de ramingen van de federale operator (ic het RIZIV) en het geraamde bedrag naar aanleiding van de Vlaamse begrotingsaanpassing 2018. Dit resulteert in een verwachte onderaanwending van 29,6 miljoen euro of 1,4%;
- De uitgaven i.h.k.v. de in 2016 hervormde doelgroepkortingen voor jongeren worden geraamd op 147,9 miljoen, het gemiddelde tussen de raming van de RSZ (170,3) en de raming van het departement WSE (125,5), of een onderbenutting van 47,8 miljoen euro;
- Op de renovatiepremie wordt – in afwachting van een aanpassing van de regelgeving waarbij de renovatiepremie en de VAP-premie zullen worden geïntegreerd – een onderbenutting van 20 miljoen euro verwacht.

⁹ Er werd de voorbije jaren vastgesteld dat het Riziv en Vlaanderen een andere invulling geven aan de notie vastgesteld recht. Het Riziv hanteert de datum van het document N (indiening factuur verzorgingsinstellingen bij de mutualiteit) terwijl Vlaanderen het ESR-aanrekeningsmoment voor sociale prestaties in natura (=verblijf van de oudere in het woonzorgventrum) hanteert. Hierdoor lopen de aanrekenbare uitgaven volgens de Riziv benadering 3 maanden achter op de realiteit.

2.2. DAB's

Op het MINA en de DAB Catering en Schoonmaak na geven alle DAB's hun begrotingsaanpassing op als prognose. De grootste afwijking situeert zich bij het Mina (-5,7 miljoen euro) maar hier staan ook minderontvangsten tegenover.

Door het monitoringcomité worden de uitgaven van de DAB's met 25 miljoen euro verlaagd ten opzichte van de prognose. Extrapolatie van de uitvoering van het VIF en Mina tot op heden in functie van de realisaties in 2017 tonen aan dat dit een voorzichtige bijstelling is.

2.3. Rechtspersonen

De uitgaven van de rechtspersonen liggen volgens de prognoses van die rechtspersonen 223,1 miljoen euro lager ten opzichte van de 1ste begrotingsaanpassing. Het monitoringcomité stelt op basis van de historische uitvoeringcijfers de uitgaven bijkomend met 25 miljoen euro neerwaarts bij.

Belangrijke positieve afwijkingen t.o.v. de bijdrage tot het vorderingensaldo situeren zich bij de VDAB (+53,4), Hermes (+46,9), BAM (+76,4) en De Lijn (+44,6) terwijl er bij Agion sprake is van een negatieve afwijking (-8,9).

Bij de VDAB is er een afwijking van 53,4 miljoen euro. Hier staan voor wijkwerken ook lagere inkomsten tegenover (daar de maatregel pas dit jaar is opgestart) waardoor de positieve afwijking t.o.v. het vorderingensaldo op 39 miljoen euro geraamd wordt.

Bij het Hermes is de onderbenutting te wijten aan enkele programma's (clusterwerking, bedrijventerreinen,...) waar de betalingen wat achterblijven t.o.v. de verwachtingen.

Bij de BAM zit de grootste afwijking (68,1 miljoen euro) op de hoofdwerken Linkeroever. De werken zullen pas ten volle op dreef zijn begin 2019. Gelet op deze onderbenutting op de hoofdwerken worden deze (niet-gerealiseerde) uitgaven ook niet geneutraliseerd bij de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling.

De afwijking bij De Lijn wordt in grote mate veroorzaakt door een onderaanwending op het investeringsbudget door een langere betaalkalender.

Bij Agion stellen we vast dat de betalingsaanvragen voor de reguliere subsidies in de eerste 9 maanden van het jaar hoger liggen dan in 2017. Een extrapolatie, rekening houdend met het verloop van 2017 en het betalingsverloop sinds 2011, voor de rest van 2018 resulteert in een verwachte kredietoverschrijding van 8,9 miljoen euro.

De hogescholen en universiteiten hebben naar aanleiding van deze monitoringoefening geen update van hun begrotingsuitvoering gemaakt. Net zoals bij de begrotingsaanpassing 2018 verwacht het monitoringcomité dat het effect van de consolidatie van de U&HS op het ESR-vorderingensaldo in 2018 neutraal is. Om de impact op het vorderingensaldo gelijk te stellen

aan de toelagen aan de U&HS wordt een correctie toegepast van 150 miljoen euro ten opzichte van de begroting(en) van de hogescholen en universiteiten.

3. ESR-correcties

Tabel 7. Overzicht ESR correcties

In mio euro	1BA 2018	Okt	Delta BA	%
DBFM SvM	-4,1	-4,1	0,0	0,5%
Sluis Terneuzen	-24,1	-24,4	-0,2	1,0%
Ziekenhuisinfrastructuur A1/A3	279,7	303,2	23,5	8,4%
effect niet aangevraagde provisionele bedragen A1/A3	-40,0	0,0	40,0	-100,0%
Correctie rapport RH	0,0	-16,0	-16,0	0,0%
andere	110,4	110,9	0,5	0,4%
ESR correcties	321,9	369,6	47,6	14,8%

Ten aanzien van de begrotingsaanpassing 2018 hebben de ESR correcties een positieve impact van 47,6 miljoen euro. Deze afwijking is te verklaren door 3 belangrijke bewegingen.

De positieve bijstelling bij de ziekenhuisinfrastructuur is voornamelijk gerelateerd aan de brief van de FOD VG van 4 april 2018 met betrekking tot een zgn. C2 correctie met een positieve ESR-impact van 27,6 miljoen euro. Per saldo verbetert de ESR correctie met 23,5 miljoen euro omdat er bij VIPA minder A1/A3 uitgaven worden voorzien waar voor het niet ESR-aanrekenbaar gedeelte (= component aflossing kapitaal) een esr-correctie wordt ingeschreven. Lagere uitgaven betekenen derhalve een lagere ESR-correctie.

De voorbije jaren werden er in het Budget Financiële Middelen (BFM) geen herzieningen meer opgenomen voor investeringsuitgaven m.b.t. A1/A3 ziekenhuisinfrastructuur, die reeds voor de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming gerealiseerd werden (de zogenaamde niet aangevraagde provisionele bedragen). Gelet op deze vaststelling wordt er geen uitgave (40 miljoen euro) meer voorzien voor 'niet aangevraagde provisionele bedragen'. Logischerwijs wordt er ook niets meer geneutraliseerd voor de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling (cfr infra).

In haar rekeningenrapport 2017 heeft het Rekenhof een aantal opmerkingen gemaakt over enerzijds de jaarafgrenzing of de aanrekening van de uitgaven op het correcte uitvoeringsjaar en anderzijds de aanrekening van de stortingen aan de organismen voor de financiering van de 2de pensioenpijler. In functie hiervan worden de reeds in 2017 gestorte bijdragen resp. in 2018 te storen bijdrage in de pensioenfondsen van de VRT, De Lijn en resp. het Vlaamse pensioenfonds via een negatieve ESR-correctie van 4 miljoen euro toegewezen aan het jaar van de prestaties. Voor de jaarafgrenzing van de inkomensoverdrachten wordt de impact van de correcte ESR-aanrekening geschat op 12 miljoen euro en wordt hiervoor een (negatieve) ESR-correctie ingeschreven.

4. Correcties voor aftoetsing aan de begrotingsdoelstellingen

Tabel 8. Overzicht correcties voor aftoetsing begrotingsdoestelling

In mio euro	1BA 2018	Okt	Delta BA	%
Bouwkost Oosterweel (incl. rente)	76,4	8,3	-68,1	-89%
Schuldovername Gemeenten	96,7	95,3	-1,4	-1%
A1/A3 (niet aangevraagde provisionele bedragen m.b.t. investeringen vóór 2016)	40,0	-	-40,0	-100%
Afrekening 2018	1.005,1	1.005,1	-	0%
Correcties voor aftoetsing begrotingdoelstelling	1.218,2	1.108,7	-109,5	-9,0%

In de aftoetsing van het vorderingensaldo aan de begrotingsdoestelling worden 4 elementen buiten beschouwing gehouden.¹⁰

Bij de BAM wordt de geraamde onderaanwending (68,1 miljoen euro) op de hoofdwerken Linkeroever uiteraard niet geneutraliseerd bij de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling.

Voor de schuldovername gemeenten wordt er 1,4 miljoen minder uitgaven verwacht ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018.

De voorbije jaren werden er in het Budget Financiële Middelen (BFM) geen herzieningen meer opgenomen voor niet aangevraagde provisionele bedragen en wordt er derhalve geen uitgave (40 miljoen euro) meer verwacht voor 'niet aangevraagde provisionele bedragen'. Logischerwijs wordt deze uitgave dan ook niet meer geneutraliseerd voor de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling.

¹⁰ https://fin.login.kanooh.be/sites/default/files/atoms/files/2018_BO_Algemene_toelichting_0.pdf, blz 72